

MUSEENE

—arena for undring,
læring og opplevelser

Museene i Vest-Agders tilbud til
skoler og barnehager
2013/2014

Hva kan vi gjøre på museet?

Oversikt over museene i Vest-Agders tilbud til skolene skoleåret 2013/2014

(Kommunene i alfabetisk rekkefølge)

AUDNEDAL KOMMUNE

Sveindal Museum

Vestre Sveindal. Kontaktperson: Elisabeth Haaland, tlf. 38 28 05 36/ 480 48 146

Museet er et våningshus, en variant av den "Mandalske stueform", med skapsenger, husgeråd og tekstiler. Egen utstilling med redskaper og verktøy som ble brukt på gårdene tidligere.

Tilbud om hel/halvdagstur til Sveindal Museum (opplegg i samarbeid med lærer):

- Museumsbesøk: byggeskikk og levevis på 1800-tallet.
- Turløype til Kollungtveitfossen i Mandalselva (20 min. gange). Innlagt natursti.
- Tur til fergeleiet.
- Skolehistorie i Sveindal gamle skolehus og leker på skoleplassen.

Tidspunkt: mai - september.

Målgruppe: 4. trinn og oppover (etter samtale med lærer kan også opplegg for yngre årsklasser tilpasses). Eget program for 8. trinn: "Byggeskikk og levevis på 1800-tallet".

Tilbudet kan bli forandret, ta kontakt for mer informasjon.

Det gamle posthuset og Barnevandrersenteret, Konsmo

Kontaktperson: Thyra Ågedal, tlf. 38 28 16 78/ 907 33 220.

E-post: reidar.gedal1@vabb.no

www.barnevandring.no

Omvisning og guida tur: 50 kr pr. elev. Barnevandringsmeny: 50 kr pr. elev.

Museet holder til i et gammelt våningshus og lensmannsgård fra 1750: fengsel og voksfigur av Ole Høyland, gammel bondestue og utstilling fra arbeidet på Sørlandsbanen m.m.

Barnevandringshistorien står sentralt i museets formidling. I barnevandrersenteret er det en utstilling om historien om barna fra indre bygder i Vest-Agder som på 1800-tallet dro til de rike gårdene i Aust-Agder for å arbeide. Barnevandringstraseen går like forbi museet. På veien passeres hus hvor barnevandrerne bodde og en heller de overnattet i. Skolene kan velge mellom to turer:

Sentrumsvandring med innlagt besøk i helleren: 1,5 km

Lang rundtur: 4 km lang (i til dels krevende terreng).

Barnevandrermeny kan bestilles: vassgraut, rømmegrøt, spekemat og barkebrød.

Museet er tilgjengelig for skoleklasser fra 1. mai til 1. oktober.

Ta kontakt for mer informasjon.

Fra barnevandringsstien. Foto: Hans Christian Lund.

FARSUND KOMMUNE

Lista museum

Postboks 57, 4557 Vanse

Kontaktperson: Janet Seppola

Tlf. 38 39 69 00 / 47 29 45 36

E-post: j.seppola@vestagdermuseet.no

www.vestagdermuseet.no/lista Følg oss på: [facebook.com/nordbergfort](https://www.facebook.com/nordbergfort)

Lista museum har en stor og bredt anlagt samling som gir gode muligheter for samarbeid mellom skolen og museet. Programmene er satt opp med spesifikk målgruppe, men alle oppleggene kan brukes fra 1. til 10. klasse.

Den lengste reisen (1940-1945)

Vandreutstillingen *Den lengste reisen* omhandler kongefamiliens lange, ufrivillige utenlandsopphold gjennom krigsårene 1940–45. Utstillingen var Regjeringens 75-års gave til Kongeparet. Eneste visningssted mellom Hordaland og Oslo er på **Nordberg fort, Lista**.

Alder: 2. og 3. trinn i DKS; aktuelt for flere trinn

Sted: Nordberg fort på Lista

Varighet: 1 time

Tid: 19. desember 2013 til 26. januar 2014

Da Amerika kom til oss

Få steder har kontakten med Amerika vært så tett som på Lista. Gjennom dette opplegget gir vi elevene en innføring i hvordan utvandringen til, og hjemkomsten fra Amerika på 50- og 60-tallet har influert våre bygder i Vest-Agder. Elevene får prøve tidstypiske klær, lager "peanut&jellysandwiches", lytte til populærmusikk fra tiden og få smake "amerikagodter". Vi prater om hvordan Amerika påvirket både de som reiste og de som ble igjen.

Alder: 8. trinn

Tidspunkt: september

Sted: Vanse / Brooklyn Square
Varighet: 1 time

Fra korn til brød

Det har vært dyrket korn på Lista i 6000 år. På Hervoll mølle har vi bevart to gamle bygdemøller. Her får eleven informasjon om kornets historie i Norge, samt behandling av kornet fra pløying og såing, til høsting og maling. Høydepunktet er når vi setter vann på den gamle kvernkallen, og kornet blir malt til mel. Elevene får prøve vannhjul, utforske vannets krefter og male korn med håndkvern.

Alder: 3. trinn

Tidspunkt: oktober

Sted: Hervoll på Lista

Varighet: 1 time + evt. tur og lunsj

Steinalder/ arkeologi på Lista

Elevene får være med i museets lavvo, bruke redskapskopier og forsøke seg som ekte arkeologer (se egen beskrivelse i ramme).

Alder: 4. trinn

Varighet: 3 timer inkl. lunsjpause.

Opplegget kjøres i april/ mai.

Billedhugger Mathias Skeibrok

Mathias Skeibrok (1851-1896) fra Lista regnes som en av Norges mest betydelige billedhuggere. Skeibrok betraktes som hverdagsrealisten fremfor noen blant norske billedhuggere. Gjennom dette opplegget blir elevene kjent med mennesket Mathias Skeibrok gjennom glimt av hans oppvekst og voksne liv. Opplegget er samtalebasert og gir elevene mulighet til å være med å tolke kunst. Til slutt får de forsøke seg som kunstnere selv.

Alder: 8. trinn

Sted: Nordberg

Tid: på forespørsel

Varighet: 1 time

Kystkultur/ Listeskøyta

Listeskøyta historie er historien om livet langs kysten, båtbyggertradisjon, fiskeri og fraktefart. Gjennom omvisning, film og aktiviteter blir elevene bevisste på distriktets kystkultur.

Elevene får lage egen liten båt som de får med seg hjem.

Pris: kr. 30,- pr. elev

Sted: Borhaug, Lista

Varighet: ca. to timer

Lista museum har også et stående tilbud om opplegget **skolen i gamle dager** på Hetland skolemuseum.

Lista Naturmuseum

Postveien 62, 4563 Borhaug

Kontaktperson: Tor Oddvar Hansen

Tlf. 38 39 71 98/ 90 84 43 98

E-post: listanaturmuseum@hotmail.com

Pris: 20 kr pr. elev.

Museet viser utdrag fra stedets usedvanlig rikholdige natur. Særlig er det rike fuglelivet viet stor oppmerksomhet, og gjennom dioramaer og tema-montere får man et innblikk i naturen i de forskjellige områdene, fugletrekket, ringmerking, livet i fjæra, hva havet bringer med – og mye annet. Omvisning tilrettelegges etter avtale med lærer.

FLEKKEFJORD KOMMUNE

Flekkefjord museum

Dr. Krafts gt. 15-17, Flekkefjord sentrum.

Kontaktperson: Vikar Tonje Tjøtta fram til 1. mars 2014 da Birgit Gautschi er tilbake.

Tlf. 38 32 81 40/ 38 32 81 42

Epost: tonje.tjoetta@vestagdermuseet.no / www.vestagdermuseet.no/flekkefjord

Følg oss på:

facebook.com/vestagdermuseet

Tilbudene er gratis for alle skoleklasser og barnehager der ikke annet er annonsert.

Faste tilbud:

■ Hovedbygning fra 1724 med 17-, 18- og 1900-tallsinteriører. Best egnet for små grupper. Målgruppe: alle.

■ *Kanon bra*: Et opplegg på batteriet på Grønnes med historier, leker, skattejakt og sjørøververksted. Målgruppe: barnehager, 1.-4. trinn.

■ Byvandring. Målgruppe: alle. Legges opp i samarbeid med lærer.

■ Tatjana L. K.: Fast utstilling med verk av Tatjana L. K. Gulbrandsen. Omvisning og kunstverksted. Målgruppe: 4. og 9. trinn

tilbys opplegg i Den kulturelle skolesekken, men programmet kan tilpasses alle aldersgrupper.

■ Museumsskøyta Solstrand (se rammetekst).

”Solstrand”, museets fiskeskøyte fra 1936, er bygd på Svege i Flekkefjord. Museet tilbyr heldagsopplegg på skøyta. Turen innholder fortellinger fra lokal kysthistorie, fiske og ulike aktiviteter om bord og på land i Sandviksstrand (nåværende Farsund kommune). Vi fyrer opp bål og steker dagens fangst, pinnebrød og pølser.

Sesongen med Solstrand er over for i år, men vi ønsker barnehager og skoleklasser fra Flekkefjord og andre kommuner velkommen til våren. Ta gjerne kontakt i god tid.

SESONG: Midten av mai – midten av oktober.

PRIS: 2000 kr for et heldagsopplegg.

Sesongtilbud og temporære utstillinger

2013/2014:

- Perioden 31. oktober til 7. november: "Min bokstav"
- 30. november: Juleverksted med Husflidslaget.
- Perioden 5. til 17. desember: Førjulsutstilling med tema *Snø*.
- Perioden 24. februar til 21. mars: "Under teppet".

(Se ellers eget program for Vest-Agder-museet Flekkefjord høsten 2013 på nettsidene).

Kystmuseet Fedrenes Minne

Rasvåg, Hidra ved Flekkefjord, 4432 Hidrasund
Kontaktpersoner: John Hanssen, tlf. 91 35 89 36
Epost: post@fedrenesminne.no

Lokalmuseum for øya Hidra, legger vekt på kystkultur. Museet har nær kontakt med og blir brukt av Hidra skole. Undervisningsprosjektet *Vi bor ved kysten* er utarbeidet ved Hidra skole. Robåter kan leies i forbindelse med museumsbesøket – etter avtale med skolen. Museet tilbyr også guidet tur for elevene i buss rundt øya. Turen inkluderer museumsbesøk. Pris: 600 kroner.

HÆGEBOSTAD KOMMUNE

Hægebostad Bygdemuseum

Tingvatn. Kontaktperson: Bjørg Skjoldal, tlf. 481 15 082.

Gammelt våningshus fra kommunen i tilknytning til fornminnefelt, Hægebostad kommunes 1000-årssted. Museet kan tilby omvisninger, gjerne kombinert med tur på fornminnefeltet og natursti. Opplegg og varighet avtales i samarbeid med lærer. Målgruppe: alle
Sesong: juni-august.
Museumsbesøk er gratis for skoleklasser.

Tingvatn fornminnepark og besøksenter

4539 Tingvatn.
Kontaktperson: Daglig leder Pål Hals
Tlf: 408 78 476
Epost: post@tingvatn.no www.tingvatn.no

Tingvatn fornminnepark og besøksenter ligger like ved fylkesveg 43, om lag 3 km nord for kommunesenteret Birkeland i Hægebostad kommune i Vest-Agder. Senteret består i dag av store utstillingslokaler, kafé, museumsbutikk og turistinformasjon. Senteret tar imot skoleklasser og barnehager på bestilling hele året. Opplev Norges best bevarte tingsted, steinsirkler og kultsted, samt kunst og kulturhistoriske utstillinger og en kopi av Snartemosverdet fra ca. år 500. Elevene kan også

prøve seg på øksekast og pil- og bueskyting med historiske buer og piler. De minste kan få prøve seg som arkeologer.

Gå ikke glipp av vikingmarked og skoledag i slutten av mai 2014!

Målgruppe: alle

Ta kontakt eller se nettside for mer informasjon.

KRISTIANSAND KOMMUNE

Kristiansand museum og Gimle Gård

Besøksadresse: Vigeveien 22b, Kongsgård

Pb. 4048 Kongsgård, 4689 Kristiansand

Tlf. 38 10 26 80/ 84 Faks. 38 10 26 81

Kontaktperson: museumspedagog Tale Christiansen (treffes helst på kontoret ettermiddager),

t.christiansen@vestagdermuseet.no

www.vestagdermuseet.no

Følg oss på: [facebook.com/vestagdermuseet](https://www.facebook.com/vestagdermuseet)

Kristiansand museum tilbyr omvisninger i friluftsmuseet som består av Bygaden, Setesdalstunet og Vest-Agdertunet. Husk at husene i friluftsmuseet ikke er oppvarmet og at det nesten alltid er vått i gresset. Bestill gjerne et ønsket tema. I Bygaden er arbeider- og håndverkerhjem, flere verksteder, krambod og tobakkspinneri. For Setesdalstunet, fra 1600-1700-tallet, og Vest-Agdertunet, fra 1860-tallet, kan tema om ressursutnyttelse i det gamle bondesamfunnet være interessant, som korndyrking, dyrehold, arbeid med ull. Eller om tradisjoner og eventyr.

I den gamle skolestuen fra Upsaker i Holum kan det undervises omtrent som på gamlemåten. Museet har egen sjøfartsavdeling om seilskutetiden i Kristiansand. Og fra okkupasjonstiden en hytte bygget under regnfulle vinterdager i 1942 som gjemmede for mennesker på flukt. Her er også et prakteksemplar av rosemalingskunst, et lite hus fra Tonstad i Sirdal med rose malt interiør. Minibyen viser hus fra Kvadraturens kvartaler 5 og 6, samt Norems hjørne og Børsen.

Skoletjenesten tilbyr følgende program for høsten 2013:

Omvisninger i friluftsmuseet: oktober, november.

Om ull, sau og spinning, om ullens egenskaper: oktober, november og desember.

Gimle Gård i juleskrud: 25. – 28. november.

Julevandring i museet på Kongsgård: 4. – 12. desember.

Skoletjenesten tilbyr følgende program fra Den kulturelle skolesekken for våren 2014:

Jegere i steinalderen, 3. og 4. trinn, fra 24. februar – 8. april.

Da Norge fikk sin egen grunnlov og sitt eget flagg, 7. trinn, 22. april – 6. juni.

Ettersom det ikke er mange ledige dager igjen av vårsemesteret kommer vi ikke til å tilby andre spesialprogram, men ønsker hjertelig velkommen til besøk med omvisning i vårt friluftsmuseum med nær 40 bygninger, bondegårdene fra Setesdal og Eiken og bygninger flyttet fra Kvadraturen i Kristiansand til Bygaden.

Skoleklasse er "Jegere i steinalderen" på Kristiansand museum.

Gimle Gård

Kontaktinformasjon: Se Kristiansand museum, Tale Christiansen
Herregårdsmuseum i Gimleveien 23 (nabo til Agder naturmuseum og botaniske hage)

I gamle dager hadde folk flest stue og kjøkken og kanskje et kammers til soverom. Noen få hadde mer, store saler og spisestuer og soverom med høyt under taket. Men kjøkkenet lå kanskje i kjelleren. Slik som i det store herskapelige Gimle Gård. Vi viser dere hvordan det så ut hjemme hos familien Holm-Arenfeldt-Omdal fra 1797 frem til 1982. Bygningen har vært museum siden i 1985. Omvisning av grupper bestående av maks 25 personer om gangen (da er det fullt!)

Gimle Gård herregårdsmuseum. Foto: Gunhild Aaby

Agder naturmuseum og botaniske hage

Gimleveien 23 (Ved siden av Gimle gård, nær UiA øst for Kristiansand)

Postboks 1887 Gimlemoen, 4686 Kristiansand

www.naturmuseum.no

Kontaktpersoner: Museumspedagogene Kari Fiskvatn og Beate Strøm Johansen.

Tlf. 38 05 86 20 faks 38 09 23 78

kari.fiskvatn@kristiansand.kommune.no

beate.johansen@kristiansand.kommune.no

Agder naturmuseum og botaniske hage er landsdelens eneste naturhistoriske museum og har en lokal forankring i regionens naturhistorie fra istida fram til i dag. Deler av museets samlinger er fra oppstarten i 1828 og kan i dag betegnes om kuriosa. Museet har fagavdelinger innen botanikk, zoologi og geologi og alle avdelingene har store mengder vitenskaplige registreringer og materiale som brukes til forskning og forvaltning.

Agder naturmuseum har et variert tilbud til skoler og barnehager med basis i naturvitenskap, men har i tillegg ofte tverrfaglig samarbeid med andre faggrener som for eksempel kunst og håndverk. Oppleggene er ofte knyttet til temautstillinger vi viser i en begrenset periode. Derfor varierer programmet fra år til år. Nytt program kommer i januar og august. Det blir sendt ut e-post til alle skolene og barnehagene i Kristiansand når nytt program er å finne på våre nettsider.

Noen av undervisningstilbudene inngår i tilbudet fra Den Kulturelle Skolesekken (DKS) i Kristiansand eller i Vest-Agder fylkeskommune.

Museumsbesøk er gratis for skoleklasser og barnehager.
Se nettsida for mer informasjon.

SMIL! Foto: Beate S. Johansen.

SKMU Sørlandets Kunstmuseum

Skippergt. 24 b Postboks 662, 4666 Kristiansand
tlf. 38 07 49 00 (sentralbord), www.skmu.no
Kontaktperson: museumspedagog Marte Undheim
tlf. 38 07 49 01, formidling@skmu.no www.skmu.no

SØRLANDETS
KUNSTMUSEUM

Kunst kan være utviklende, inspirerende og utfordrende. Kunst kan arbeides med på mange plan og innen mange fag. Vi arbeider med å utvikle tverrfaglige pedagogiske innfallsvinkler som kan gjøre seg vel så godt innen fag som norsk, samfunnsfag, RLE, historie, naturfag og matematikk som kunst og håndverk.

Vi tilbyr tilrettelagte omvisninger og verksteder til alle våre utstillinger. Velkommen til SKMU!

Høstens program på SKMU:

Fra **21.sep -19.jan 2014** vises utstillingen **THE BEGINNING IS ALWAYS TODAY** i 1. og 3. etasje på Sørlandets kunstmuseum. Med stort alvor og mye humor utfordres i denne utstillingen forestillingene om kjønn, roller, stereotypier, makt, minoriteter, kultur, historie og rettigheter. Over 40 kunstnere fra Danmark, Grønland, Sverige og Norge er representert på utstillingen. I forbindelse med utstillingen er det laget et undervisningsopplegg for videregående skoler i Kristiansand og for skoler i Aust-Agder fylkeskommune, som heter **Feministisk kunst i Skandinavia fra 1990 til i dag**.

Fra **1.des til 29.des** vises adventsutstillingen **TRO, HÅP OG KJÆRLIGHET**. I år er det kunstneren Anna Berthelsen som står bak adventsutstillingen, og tre rom i museets 1. etasje får hver sin stemning som bygger opp om begrepene tro, håp og kjærlighet. Bidragene til utstillingen blir laget av barn fra påmeldte barnehager og elever fra småskolen.

Kvinnehistorier

7. november inviterer vi til en rekke mindre foredrag om kvinner, kunst og historiefortelling. Kristin Øygarden leder oss gjennom en reise i kvinners historie. Kunstnere, kunsthistorikere, forfattere og historikere forteller om sine møter med kvinner i historien, og hva slags utfordringer et slikt arbeid byr på. Detaljert program kommer.

Følg med på våre hjemmesider www.skmu.no og på Den Kulturelle skolesekkens program i begge fylker for videre program og andre prosjekter ute i regionen. (www.ksys.no)

Kristiansand kanonmuseum

Møvig, Postboks 5563 Voiebyen, 4677 Kristiansand

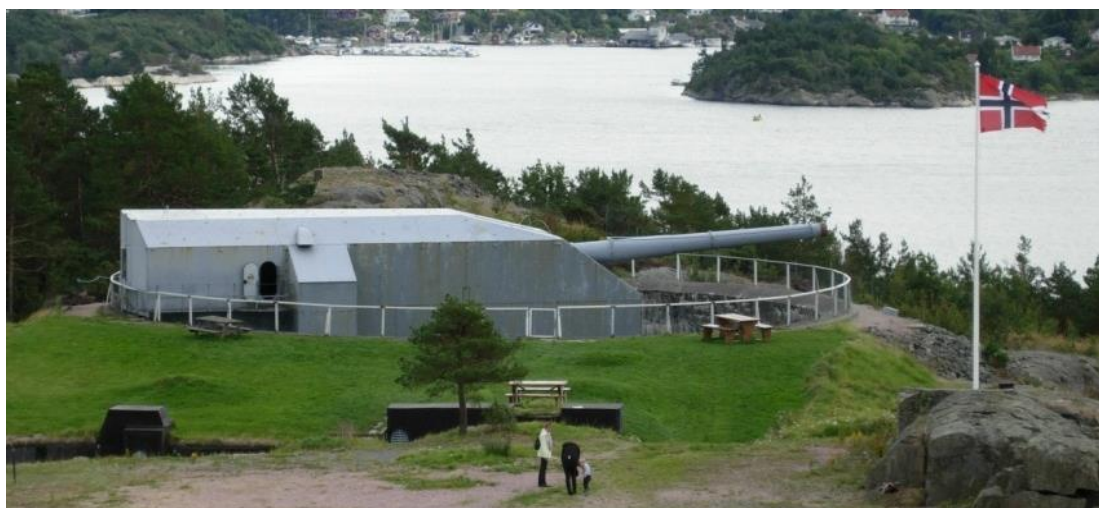
Kontaktperson: Arild Andersen

Tlf. 38 08 50 90/ 913 43 938 epost: post@kanonmuseet.no

www.kanonmuseet.no

Kristiansand kanonmuseum har verdens nest største kanon på land. Kanonen er av samme type som kanonene på de tyske slagskipene Bismarck og Tirpiz. Du finner også mindre kanoner, en stor utstilling i en kanonbunkers og en ammunisjonsjernbane. Museet ligger i et naturskjønt område på Møvig.

- Tema: 2. verdenskrig. Dersom været tillater det, er det mulig å få en innføring i eldre militærhistorie (fra 1554) gjennom en tur til kasematten på kanon 1.
- Opplegg: Omvisning i bunkers (550 kvm) og tur opp i kanontårnet.
- Pris: kr 20,- pr. elev. Varighet: 1-1,5 t.

Verdens nest største kanon i flotte omgivelser på Møvig. Foto: Gunhild Aaby

Flekkerøy historielags museum

Høyfjellet, 4625 Flekkerøy.

Kontaktperson: Tor Einar Tobiassen, 38 04 47 52, 99 25 11 03.

E-post: toreinartobiassen@gmail.com

www.flekkeroy.org

Museet er lokalmuseum for Flekkerøy. Det vektlegger kystkultur og viser gjenstander fra fiskeri og losvirksomhet, men har også utstillinger knyttet til hjem og gårdsdrift. Omvisninger legges opp i samarbeid med lærer. Museumsbesøk er gratis for skoler og barnehager.

KVINESDAL KOMMUNE

Knaben Gruvemuseum

Knaben Gruvor, 4480 Kvinesdal

Kontaktperson: Jan Rob, Knaben leirskole

Tlf. 38 35 58 66/ 97 14 00 20. Kvinesdal kommune: 38 35 77 00

Epost: post@knabenleirskole.no www.knaben.no

Temaer:

- *Gruvedrift, gruvesamfunnet*: Det nedlagte gruvesamfunnet er i seg sjøl et kulturminne. Åpen besøksgruve med gammel og ny gruve drift. Museet i det gamle administrasjonsbygget viser livet i gruvesamfunnet. Mulighet for å komme opp i heishus og tårn.
- *2. verdenskrig*: Den tyske okkupasjonen formidles gjennom museumsutstillingene og et restaurert tilfluktsrom. En egen historiesti står utplassert i gruvebyen. Stien er åpen hele året. Skoleklasser får tildelt oppgaveark og løyper, der de skal oppsøke bestemte poster.
- *Natur og kultur*: Merkede turløyper i fjellet til flere nedlagte gruver. Mulighet for guidede turer. Museumsbesøk er gratis for skoleklasser.

Få en guidet tur gjennom besøksgruva. Her kan man se heishuset, stoller, sjakter, dynamittlager, knuserverk i ti etasjer. Det er også mulig å komme helt til topps i gruvetårnet. Noen grupper får også se hvordan molybden utvinnes i dag.

Utsikten Kunstsenter/ Førlands Museum

Utsikten, Kvinesdal.

Kontaktperson; Torill Haugen, Kvinesdal kommune

Tlf 38 35 77 00/ Mobil: 922 22 227

E-post: torill.haugen@kvinesdal.kommune.no

www.utsiktenkunstsenter.no

Åpent for skoleklasser ved forhåndsbestilling. Fri entré.

Utsikten Kunstsenter er en regional arena for kunst og teknologi på Sørlandet med skiftende utstillinger.

Førlands Museum ligger ytterst på Utsikten. Kunstnerboligen har i mange år fungert som museum med et rikt utvalg av Førlands malerier.

Fjotland Museum og Bygdetun

Fjotland, 1 km fra avkjørsel Rv 42 ved Åsemoen.

Kontaktperson: Tor Norås, 38 35 51 73/ 948 41 145 eller Tønnes Kvinlaug: 38 35 51 63/ 906 10 805

Kvinesdal kommunes 1000-årssted. Bygdetun med eldre, restaurerte bygninger, husgeråd og redskaper fra området. Omvisning gis. Tilbudet er gratis for skoleklasser.

Mulighet for å spise matpakke innendørs hvis dårlig vær.

Sesong: midten av mai – midten av september.

Lister Utvandremuseum

Kvinesdal, Liknes ved Farbrua (avkjørselen til Rv 465)

Kontaktperson: Toralf Haugland

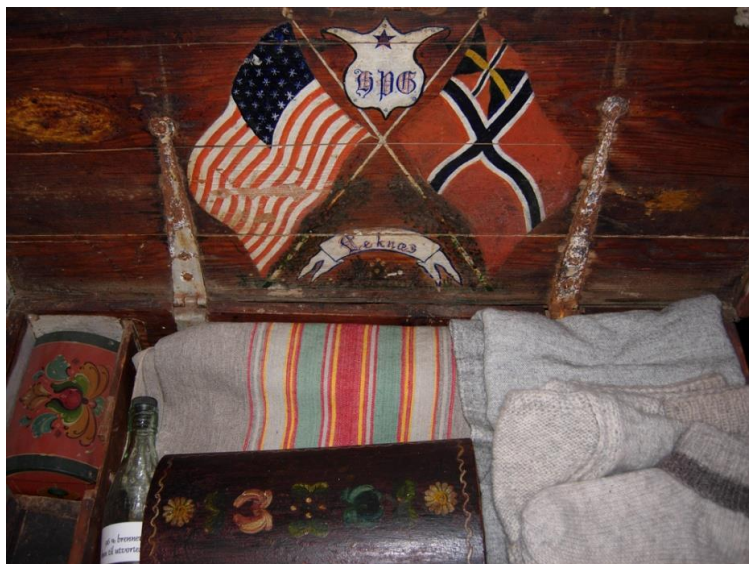
Tlf. 38 35 04 34/ 915 79 514 E-post: toralfha@online.no

Museet formidler utvandrerhistorien fra Listerregionen fra ca.1850 til 1970, med mest vekt på perioden etter 2. verdenskrig. Utstillingene viser gjenstander, bilder og dokumenter fra utvandringshistorien.

Tilbud til skolen:

Omvisning spesielt tilrettelagt for ungdomstrinnet.

Tid: ca. 45 min.

Amerikatrunk på Lister Utvandrer museum. Foto: Gunhild Aaby

LINDESNES KOMMUNE

Lindesnes Fyrmuseum

Lindesnes Fyr

Kontaktperson: Siri Mathisen

90532432 / 38255420

post@lindesnesfyr.no

www.lindesnesfyr.no

Et besøk på sydspissen av Norge, Norges eldste fyrstasjon, kan være et hel- eller halvdags besøk. Lindesnes fyrmuseum er en del av Kystverksmusea og formidler innen temaene kystkultur, fyrhistorie, meteorologi og navigasjon.

Fyret ligger i naturskjønne omgivelser og byr blant annet også på oppmerkede turstier.

Aldersgruppe: Alle

Den kulturelle skolesekken:

Lindesnes Fyr tilbyr et undervisningsopplegg for 7. klassinger med utgangspunkt i emner som sjøveien forbi neset, fyrhistorie, navigasjon, meteorologi og sjøsikkerhet. En tur opp i fyr er selvsagt en del av opplevelsen.

Den kulturelle skolesekken på Lindesnes fyr. Foto: Simen L. Pihl

Sjølingstad Uldvarefabrik

Sjølingstad, 4513 Mandal

Kontaktperson: Formidlingsleder Judith Seland Nilsen

Tlf. 38 25 60 23 E-post: sjolingstad@vestagdermuseet.no

www.vestagdermuseet.no/sjolingstad

Følg oss på: [facebook.com/museumsfabrikken](https://www.facebook.com/museumsfabrikken)

Sjølingstad Uldvarefabrik ble etablert i 1894 og er i dag en levende museumsfabrikk. Et besøk i fabrikkene gir en unik mulighet til bedre å forstå endringene den industrielle revolusjon førte med seg. Vi produserer fremdeles ullvarer på de gamle maskinene, og elevene får se prosessene råulla må gjennom før den ender opp som pledd, jacquardtepper, strikkegarn m.m.

Museumsfabrikken tar imot barnehager, SFO og skoleklasser for omvisninger og aktiviteter gjennom hele skoleåret. Omvisningene tilpasses barnas alder, læreplanen og lærers ønsker og vil få ulikt fokus ut fra dette. Masseproduksjon, teknikk, vannkraft og elektrisitet, arbeidsmiljø, globalisering og urbanisering er blant temaene som kan behandles. En vanlig omvisning tar ca. én time. Matpakker kan spises i publikumsmottaket vårt.

I tida fram mot jul, har vi disse tilbudene:

SMYKKEVERKSTED

Vi lager perlekjeder, armbånd, brosjer og hårpynt i kardedet ull og ullfilt. Fine som julegaver.

Tidsbruk: ca. 60-90 min. Pris: kr 15,- per barn. Gjennomføres i oktober og november. Kan også bestilles i mars og april.

SITTEUNDERLAG

Vi lager sitteputer/filtbilder på fabrikkens nålefiltmaskin.

Tidsbruk: ca. 60 min. Pris: kr 30,- per sittepute. Kan bestilles hele året.

GRAFIKKVERKSTED

Vi har lånt grafikkpressa fra Vigeland hus, og lager høstkort, julekort eller pakkelapper i teknikken flatetrykk.

Tidsbruk: 60-90 min. Pris: Materialkostnader kr 15,- per elev. Periode: fra 30. oktober.

JULEKALENDER

I november er det tid for å lage julekalender. Julekalenderen lages i filt og ull som nåles sammen i nålefiltmaskinen. Barna kan lage hvert sitt kalenderbilde som festes på en felles kalender, eller de kan samarbeide om et stort felles kalenderbilde.

Mål på kalenderen er 55×180 cm. Ta gjerne med skisse.

Tidsbruk: ca. 90 min. Betaling for materiell, kr 350,- per julekalender. Gjennomføres i november.

JULEVERKSTED

Fra 3. desember og fram til jul blir det juleverksted på fabrikken. Vi lager julepynt og små julegaver i kardet ull eller filt. Vi avtaler på forhånd om dere ønsker å tove, eller om dere vil lage julepynt i filt og bruke fabrikkens nålefiltmaskin.

Tidsbruk: ca. 60-90 min. Materialkostnader: toving 15,- per elev, nålefilt 25,- per elev.

Våren 2014:

DEN INDUSTRIELLE REVOLUSJONEN

Sjølingstad Uldvarefabrik tilbyr et undervisningsopplegg for 8. trinn der elevene skal få kjennskap til den industrielle revolusjonen og viktige utviklingstrekk som følge av denne gjennom å besøke Sjølingstad Uldvarefabrik; ett av fylkets teknisk-industrielle kulturminner og en levende museumsfabrikk.

Elevene deles i to grupper (maks 25 elever i hver gruppe).

1. Omvisning i fabrikken, der det gis en historisk innføring samtidig med at elevene følger arbeidsprosessene og ser maskinene i bruk.
2. Praktisk oppgave; elevene lager mobiletui i ull og filt ved bruk av egen håndverksteknikk og en av museumsfabrikkens maskiner.

Opplegget kan også bestilles av skoler som ikke får tilbudet gjennom Den kulturelle skolesekken. Materialkostnader verkstedaktivitet: kr 30,- per mobiletui. Lærerstyrt industrirebus i bygda kan eventuelt erstatte verkstedaktiviteten.

Våren 2014 tilbyr vi også påskeverksted (for alle) og 17. mai-faneverksted (for alle)

Tips til juleverksted og kunst- og håndverk:

Fabrikken selger kardedet ull og hobbyfilt i mange farger produsert på museumsfabrikken!

Kulturtorvet, Lindesnes

Postboks 183, 4524 Lindesnes

Kontakt: Lindesnes kommune, tlf: 38 25 51 00 eller Hanne Thyholdt, tlf. 38 25 51 11/994 41 160, hth@lindesnes.kommune.no

Aktiviteter for barnehager og ulike trinn i skolen. De fleste opplegga kan tilpasses

Skattejakt

Gruppene får et ark med bilder av gjenstander som de prøver å finne igjen i de forskjellige utstillingene på museet. Dette er en fin måte å få oversikt over museets mange utstillinger, og likevel kunne fokusere på noen av enkeltgjenstandene. Skattejakten gjør man uten omviser, men kan møtes etterpå og samtale om gjenstandene, utforming, bruk, etc.

Vikingtiden

Elevene får en fremvisning med bilder av gjenstander som er funnet i gravhaugene på Spangereid. Det er alt fra økser og sverd til smykker og krukker og kar, samt de kjente små figurene som ble funnet i en kvinnegrav. Tilvirking av våpen og andre redskaper i jern var typisk mannsarbeid, mens spinning, veving og farging av garn var det kvinnene som kunne.

Etter omvisningen kan klassene prøve "vikinghåndverk" i praksis.

- Leirkarlagning: Keramikkopplegg, hvor elevene kan være med og forme sin lille figur eller leirkar som senere brennes i den tradisjonelle flisfyringen.
- Plantefarging: Barna får være med på å farge ullgarn med friske planter. Plantene kan være samlet av elevene og lærer eventuelt museumspedagogen på forhånd. De får også delta i forberedelser til fargingen; vasking og beising. Plantefarging er en tidkrevende prosess, så mens man venter på at garnet koker, forsøker vi å lage en tråd; ved bruk av karder og håndtein.

Varighet: 3-4 timer.

Gustav Vigeland

Elevene får en liten innføring i hvem han var og hvilken tilknytning han hadde til kommunen. Vi ser på tresnitt, gipsskisser og bystene/skulpturene.

Elevene får tilbud om verkstedsarbeid hvor det lages skisser, disse skjæres ut i linoplater, som siden brukes til å lage et grafisk trykk.

Varighet: 3 timer

Arne N. Vigeland

Opplegget kalles Dyr og dyreskulpturer – et møte mellom kunstneren og zoologen. Elevene får en innføring i hvem han var og hva som var hans tilknytning til kommunen. Samtidig ser vi på hans enorme interesse og forståelse for dyr og deres vesen. I verkstedet etterpå ser vi først på alle hans 280 gipsskulpturer før elevene modellerer opp en liten skulptur hver i modellerleire, som de kan ta med seg hjem.

Kroki

Elevene samles ute ved peisen, hvor de får være med å lage sitt eget tegnekull av greiner. Krokiundervisning i foredragssalen hvor en ser på ulike former for å sette en strek på et ark, historikk og samtaler rundt dette. Krokitegning i verkstedet med modell. Varighet: 2-3 timer

Øvrige ressurser

Tilpassa opplegg: Kulturtorvet er fleksibelt til å kunne lage tilpassa opplegg for aktuelle temaer som skolen måtte ønske. Bildearkivet er stort, 10000 bilder, og det vil alltid være mulig å finne bilder som vil passe til de fleste opplegg. Dette er åpent for skoler og barnehager hele året. Vi har også et bra bibliotek, med tilbud om stoff og veiledning til prosjekt og særoppgaver.

Forberedelse: Vi som jobber på Kulturtorvet ønsker at skolen er målrettet når den besøker oss, og vi setter pris på å forberede besøket sammen med skolen/læreren. Skolene kan be om skreddersydde pakker når de holder på med tema/prosjekt.

Skoleklasser, SFO og barnehager kommer gratis inn på museet. Eventuelt undervisningsmaterieell må imidlertid skoler utenfor kommunen dekke selv.

Dyr og dyreskulpturer: verkstedsaktivitet på Kulturtorvet. Foto: Hanne Thyholdt.

LYNGDAL KOMMUNE

Klokkergården Bygdetun og Lyngdal Misjonsmuseum

Kontaktperson: Lyngdal kultursenter v/ kultursjefen
Tlf: 38 33 40 40 Faks: 38 33 40 41 E-post: jan.seland@lyngdal.kommune.no

- Misjonsmuseet: Misjonsarbeid hjemme og ute. Misjonshistorie med utgangspunkt i Gustava Kiehlands pionerarbeid for misjonskvinneforeninger.
- Skolemuseet: Innredet som typisk skolestue fra 1920- og 30-tallet.
- Seland's smie: nyoppført på museumsområdet.
- Vegge poståpneri: Norges minste posthus, flyttet fra Vegge i Kvås til museumsområdet.

Museumsbesøk er gratis for skoleklasser.

MANDAL KOMMUNE

Mandal museum og Vigeland hus

Store Elvegata 5/6, Mandal sentrum.

Kontaktperson: Formidlingsleder Judith Seland Nilsen

Tlf. 38 25 60 23 E-post: sjolingstad@vestagdermuseet.no

www.vestagdermuseet.no/mandal

Følg oss på: [facebook.com/mandalmuseum](https://www.facebook.com/mandalmuseum)

Adolph Tidemand, "Haugianerne", Mandal museum.

Andorsengården:

Museet holder til i Andorsengården, byens største kjøpmannsgård. Mandal blir ofte kalt Den lille byen med de store kunstnere, og i museet finnes arbeider av Adolph Tidemand, Olaf Isaachsen, Amaldus Nielsen og Gustav Vigeland som alle er født i Mandal. Mandal var en av Norges ledende sjøfartsbyer i seilskutetiden. I museets sjøfartsavdeling, finner vi en stor samling gjenstander og skutebilder. Langs Agderkysten har det gjennom tidene vært drevet mange typer fiskeri. Museets fiskeriavdeling gir et godt innblikk i de redskapstypene som har vært brukt. Her finnes også motorer og modeller av de vanligste fiskebåtene.

Vigeland Hus:

Besøksadresse: Grensegt. 3a, Mandal

Gustav og Emanuel Vigelands barndomshjem. Huset har to etasjer og loft. Det ble brukt som kombinert møbellager, kontor og bolig. Anlegget omfatter også servicebygg, fjøs/stall, en liten skulpturhage og verksted/galleri. Mulighet for å spise matpakker ute i hagen.

Tilbud høsten 2013: *Dyr i bilder*

I samarbeid med Agder Naturmuseum og botaniske hage får 1. og 2. trinn i Mandal tilbud om omvisning og verksted gjennom Den kulturelle skolesekken. Tema er byens store kunstnere og dyrene i bildene.

Tilbud våren 2014:

De fem store: Med utgangspunkt i museets kunstsamling får elevene en innføring i historien og produksjonen til noen av kunstnerne som er født i Mandal. Først og fremst Adolph Tidemand som vi markerer 200 års jubileum for, men også Amaldus Nielsen og Gustav Vigeland.

Målgruppe: Tilpasset tilbud til alle trinn i grunnskolen. Varighet: 30 - 60 min.

Det blir dessverre ikke tilbud om grafikkverksted dette skoleåret.

MARNARDAL KOMMUNE

Marnardal Museum

Kontaktpersoner: Ingeborg Fredriksen. Tlf. 489 91 012 (man. og ons.)

John Erik Kristensen: tlf. 38 28 90 25/ 412 30 029.

ellers 38 28 90 00 (Marnardal kommune).

Epost: service@marnardal.kommune.no

Museet tar imot bestillinger av skolebesøk tirsdag, torsdag og fredag.

Marnardal Museum har avdelinger på Øyslebø (Høgtunanlegget og Mjålandsstova), Bjelland (Røynesdalstova) og Laudal. Museet tar imot skoleklasser hele året, men pga. mangel på oppvarming i Mjålandsstova, bør besøk der legges til mai-juni, august-september.

Merk spesielt:

- Mjålandsstova er Vest-Agders eneste bevarte rosemalte bondestove. I årestova fra ca. 1600 legges det til rette for eventyrstund for de yngste klassesjåtrinnene.
- Sigurd Nomes skulptursamling på Høgtun er et tilbud i kunst- og håndverksfaget.

Museumsbesøk er gratis for skoleklasser.

SIRDAL KOMMUNE

Sirdal Fjellmuseum

Kvæven, Øvre Sirdal, 4443 Tjørhom.

Kontaktperson: Museumsbestyrer Renate Stokkeland.

Tlf. 38 37 93 30 Epost: rhs@sirdal.kommune.no

Hjemmeside: www.sirdal.kommune.no

■ Tema: Kultur og natur med panoramafilm og utstilling. Filmen tar for seg naturen i området med hovedfokus på fjellviddene. Kultursti.

Museet formidler spesielt

1. Epoken da Thv. Heiberg tilrettela heiene for den jaktglade europeiske overklassen.
2. Kulturen som har oppstått ved at jærsau i hundrevis av år har hatt sommerbeite i dette området.
3. Husflidstradisjoner i forbindelse med sau.
4. Mattradisjoner i Sirdalsregionen.

■ Målgruppe: Alle. Opplegg tilrettelegges i samarbeid med lærer.

SØGNE KOMMUNE

Kultursenteret Søgne Gamle Prestegård

Enhet for kultur, Søgne kommune

Søgnetunet, 4640 Søgne

Kontaktpersoner: Kristian Strøm-Fladstad og Arild Røsstad

Tlf. 38 05 43 00 eller 38 05 55 55 (servicetorget) www.sognekultur.no

E-post: kristian.strom-fladstad@sogne.kommune.no arild.rosstad@sogne.kommune.no

Åpningstider: Tirsdag-fredag kl 10 – 15 / søndager kl 12– 16 (man og lør stengt)

Utstillinger på Søgne Gamle Prestegård

SOLOPPGANG - DE FØRSTE MENNESKENE PÅ AGDER

Utstillingen viser hvordan menneskene levde i steinalderen i Sør-Norge. Audiovisuelle løsninger og aktiviteter for skoleklasser. Utstillingen er i tett samarbeid med Vest-Agder fylkeskommune. Inngang: 30 kr for voksne/ skoleelever gratis.

SPADE & PLOG - HISTORISK UTSTILLING OM LANDBRUKET

Utstillingen følger bondens arbeid gjennom året fra våren, via sommer og høst, til vinter. De fleste bildene og redskapene er fra Søgne og Agder.

Søgne gamle prestegård, Låven 3.etasje Inngang: gratis

KUNSTUTSTILLINGER HØSTEN 2013 / VÅREN 2014

20.10 – 17.11. 2013: Bjørn Aurebekk og Hans Otto Minge

29.11 – 01.12. 2013: Julemarked

8. 12. 2013 – 5. 01. 2014: Ikoner

02.03– 30.03.2014: Tony Higginson

Utstillinger i april/mai 2014 er ennå ikke avklart

29.06. – 10.08. 2014: Ann-Beate Tempelhaug og Erik Gjedrem

Annet

- Omvisning på området til Søgne gamle prestegård med vekt på Bjørnson og Søgne gamle kirke tilbys.
 - Det tilbys omvisning omkring "Biber" (tysk for bever) - enmanns-ubåt fra 2.verdenskrig som er utstilt i en fjellbunkers bak Kultursenteret.
 - Utstillingen på Søgne Bygdemuseum består av ca 700 gjenstander, og forteller om hjem og arbeidsliv i Søgne fra tiden før 1900. Museet er ubemannet. Ta kontakt med kultursenteret for nærmere avtale.
- Se også vårt program med konserter og kulturarrangementer på www.sognekultur.no

Søgne zoologiske og geologiske museum

Eikeveien 157, 4640 Søgne
Kontaktperson: Harald Larsen, 38 05 11 66/ 412 41 851
www.utstopping.no
Pris: 15 kr pr. elev/ barnehagebarn

Museets fuglesamling, som teller 3300 fuglearter, er en av verdens største. Utstillingene inneholder også mange dyrearter og en betydelig samling mineraler, fossiler og skjell. Insekter, krypdyr og andre samlinger kan vises fram på forespørsel. Samlingen inneholder også alle dagsommerfugler i Norden. Noen av dem er svært sjeldne.
Omvisning gis og planlegges i samarbeid med lærer. Åpent etter avtale hele året.

VENNESLA KOMMUNE

Setesdalsbanen

Grovane, Vennesla
Telefon: 38 15 64 82
e-post: setesdalsbanen@vestagdermuseum.no www.vestagdermuseum.no/setesdalsbanen

Foto: Gunhild Aaby

Setesdalsbanen legger vekt på å være et levende museum. Målet er å gi de besøkende en opplevelse av hvordan ei togreise kunne arte seg for 50-100 år siden. Her kjøres det med damplokomotiver og gamle trevogner. De reisende får oppleve røyken, lyden og lukten av kullfyrte 100 år gamle lokomotiver.

Det er faste skole - og barnehagekjøringer i juni, men vi tar også i mot bestillinger utenom våre faste kjøredager. Vi tilpasser gjerne opplegget etter ønsker fra din skole.

Bommen Elvemuseum og Vennesla skole- og bygdemuseum

Kontaktperson: Odd Arild Nordli
Vennesla kommune, Enhet for kultur
P.b. 25, 4701 Vennesla.
Tlf. 38 13 72 56/ 982 93 767
E-post: odd.arild.nordli@vennesla.kommune.no

Ulike tema som passer godt som utgangspunkt for museumsbesøk:

Bommen:

- Tømmerfløting, fiske, klesvask, smie/smedarbeid og bakst i vedfyrt bakerovn.

Programmet "Livet ved elva" er opplegg for 3. trinn i Den kulturelle skolesekken i Vennesla.

Skolemuseet:

- Skolen i gamle dager.

Programmet "Sang og leik" er opplegg for 1. trinn i Den kulturelle skolesekken i Vennesla.

Bygdemuseet:

- "Fra ull til klær" er opplegg for 3. trinn i Den kulturelle skolesekken i Vennesla.
- Skogsarbeid i gamle dager.
- Skomakerarbeid.

Lærere kan låne nøkkel til museene og selv veilede elevene i utstillingene. Det finnes ressurspersoner som har spesialkunnskap om enkelttemaer. Ta kontakt med kommunen for veiledning. Tilbudene er gratis for skoleklasser.

Hægeland Bygdemuseum

4720 Hægeland.
Kontaktperson: Knut Løvdal
Tlf: 38 15 35 65

- Museet har ei komplett bygdemølle fra 1918 med store kvernsteiner, korntørke og kornskrellemaskin. Mølla kjøres i sin helhet for demonstrasjon. Skoleklasser er spesielt velkomne.
- Gamle Eikeland skole: Skolebygget står slik det var da skolene i Hægeland ble sentralisert i 1964. Besøkende skoleklasser kan benytte skolestua til "en skoletime i gamle dager" – med medbrakt lærer.
- Museet inneholder ellers landbruksredskaper, fangstutstyr og husgeråd.

Omvisning gis og planlegges i samarbeid med lærer. Tilbudene er gratis for skoleklasser og barnehager.

Minne Åseral kultursenter

Adresse: Kyrkjebygd, 4540 Åseral

Opningstider: 12 – 16 (måndag lukka)

Kontaktperson: Tor Reidar Austrud (38 28 58 60)

eller regional museumsformidlar Mari Ormberg (913 32 136)

E-post: post@minnekultursenter.no eller m.ormberg@vestagdermuseet.no

www.minnekultursenter.no

Senteret ligg i Kyrkjebygd i Åseral og har namnet etter garden Minne som stod på plassen tidlegare. Senteret har skiftande utstillingar, faste utstillingar, arkeologisk utstilling, turistinformasjon, kafé og møterom, samt ein stor hage med gamle hageplanter og epletre. Senteret har kanoutleige. Minne kultursenter tek i mot barnehagar, SFO, skuleklasser og grupper for omvising og aktivitetar. Omvisingane blir tilpassa alderen til borna, læreplanen og elles læraren sitt ynskje og opplegga kan difor variera.

Faste utstillingar:

■ Utstillinga Kraft i dal og dø! Kulturhistorisk utstilling som viser bygda si historie basert på ulike tema som jakt og fangst, krigen, vasskraft, bygningar mm. Film om Åseral.

■ Arkeologisk utstilling: Augandzi – Agder i trollspegelen. Utstilling om Folkevandringstida. Inneheld gjenstandar utlånt frå Kulturhistorisk museum og Nationalmuseet i København i tillegg til flotte rekonstruksjonar, lyd- og lyseffektar. Utstillinga viser flotte funn fra elitens graver, offerfunn og gjenstandar frå kvardagslivet, blant anna fra gardsanlegget Sosteli som ligg like ved Minne. Du kan og læra om runer og høyrare segn frå folkevandringstida.

■ Folkemusikk frå Agder: Forteljing om folkemusikktradisjonen i Åseral og Agder. Bli kjend med dei mest kjende kjeldene og utøvarane. Song, musikk med fele, munnharpe og bukkehorn.

Det vert opna ein splitter ny butikk med tradisjonskunst frå heile Agder, og meir til, på Minne laurdag 30. november.

Fra utstillinga *Augandzi – Agder i trollspegelen*. Foto: Gunhild Aaby

Foto forside: Arild Johannessen, Beate S. Johansen,
Kristiansand museum, Simen L. Pihl.

Foto bakside: Gunhild Aaby.

Denne oversikten er utarbeidet av
Vest-Agder-museet
www.vestagdermuseet.no

VESTAGDERMUSEET